

Landelijke Klachtencommissie onderwijs
(mr.dr. H.G. Warmelink, S.J. Drijver, R.C.A. Wilcke)

Uitspraaknr. 08.036/062/063

Datum:

26 augustus 2008

Medezeggenschapsraad, verkiezingen, niet meer representatieve MR neemt toch besluiten, vaststelling van het rooster van aftreden, communicatie; klacht gedeeltelijk gegrond; primair onderwijs.

De klacht

Een lid van de oudergeleding van de MR van klaagt erover dat vanwege het aftreden van een lid van de oudergeleding en de drie leden van het team de MR vanaf medio augustus 2007 feitelijk niet meer representatief was en geen besluit had mogen nemen tot het vaststellen van een nieuw rooster van aftreden voor de leden.

Verder klaagt het lid van de oudergeleding erover dat (het proces rond) de vaststelling van het rooster van aftreden feitelijk als enig doel had hem zo snel mogelijk weer als lid van de MR te laten aftreden. (LKC 08.036)

Ten aanzien van de directeur klaagt hij erover dat deze brieven van ouders die een rol hebben gespeeld bij het vaststellen van zijn plaats in het rooster van aftreden niet adequaat en volgens afspraak heeft geanonimiseerd. (LKC 08.062)

Ten aanzien van de bestuursmanager en de schooldirecteur klaagt hij erover dat zij hem onjuist hebben geïnformeerd over het aftreden van de teamleden van de MR en dat zij niet hebben verhinderd dat in een brief van de overgebleven twee MR-leden aan de ouders en verzorgers van de leerlingen ten onrechte de suggestie is gewekt dat zijn optreden heeft geleid tot het aftreden van de vier leden van de MR. (LKC 08.063)

De feiten

Het MR-lid heeft zich geruime tijd voor de verkiezingen voor de oudergeleding van de MR in 2007 kandidaat gesteld voor deze verkiezingen. De verkiezingen zijn gehouden voor twee zetels, in de veronderstelling dat er twee vacatures waren. Daarvoor waren drie kandidaten beschikbaar. De twee MR-leden tegen wie deze klacht tevens gericht is behaalden de meeste stemmen.

Na de verkiezingen is, op initiatief van het MR-lid, vastgesteld dat ook het derde lid van de oudergeleding van de MR zich herkiesbaar had moeten stellen, omdat hij reeds langer dan de in het MR-reglement opgenomen termijn van drie jaar zitting had in de MR.

Voorafgaand aan de verkiezingen in mei 2007 waren jarenlang geen verkiezingen gehouden omdat er altijd net zoveel kandidaten waren als beschikbare zetels in de MR.

Na overleg met het MR-lid en het inwinnen van juridisch advies heeft de bestuursmanager met de directeur medio oktober 2007 de MR benaderd en aan hem voorgelegd dat het derde ouderlid eigenlijk zou moeten aftreden en dat diens zetel zou moeten worden toegewezen aan het MR-lid, die als derde op de kandidatenlijst had gestaan.

De MR heeft vervolgens begin november 2007 intern de situatie in een besloten bijeenkomst besproken en verschillende opties tegen elkaar afgewogen, buiten aanwezigheid van de bestuursmanager, de schooldirecteur en het inmiddels afgetreden derde lid van de oudergeleding. Voor deze bijeenkomst was het MR-lid niet uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst is ook gesproken over de mogelijkheid van het aftreden van de MR in zijn geheel en het aftreden van de schoolgeleding van de MR. De teamleden hebben hiervoor gekozen omdat zij van mening waren dat wat ten aanzien van het derde ouderlid was gesteld ook op hen van toepassing was. Dit laatste

omdat ook zij al langer dan drie jaar zitting hadden in de MR en er ook voor hen verkiezingen hadden moeten plaatsvinden in mei 2007. Eind november 2007 zijn deze teamleden herbenoemd zonder verkiezing, omdat zich geen andere kandidaten hadden gemeld.

Na het aftreden van de teamgeleding begin november 2007 bestond de MR nog uit twee leden, te weten de twee MR-leden tegen wie deze klacht gericht is. Zij hebben de ouders en verzorgers van de situatie op de hoogte gesteld middels een brief, die medio 2007 is uitgegaan. Over de inhoud van deze brief heeft overleg plaatsgevonden tussen de beide MR-leden en de schooldirectie. Op de brief kwamen twaalf schriftelijke reacties van ouders die lieten weten zich niet te kunnen vinden in het toewijzen van de derde zetel in de oudergeleding aan het MR-lid.

De directeur, die de brieven via de e-mail van de school ontving, heeft over de inhoud en toonzetting van de reacties overleg gehad met de waarnemend voorzitter van de MR (zij is één van de inmiddels weer benoemde teamleden).

De directeur heeft vervolgens besloten één van de reacties op grond van de toonzetting niet aan de MR door te sturen en de andere elf reacties te anonimiseren.

Medio december 2007 is een nieuwe MR-vergadering uitgeschreven, waarvoor het MR-lid wel is uitgenodigd. Op de agenda stond de vaststelling van het reglement van de MR. Hiervan maakte, zoals door de voorzitter aan het begin van de vergadering kenbaar werd gemaakt, de vaststelling van een rooster van aftreden deel uit. Dit rooster is bij de vaststelling van de agenda als apart punt opgevoerd. Er lag geen voorstel voor een rooster van aftreden klaar.

De leden van de MR waren van mening dat het rooster van aftreden (nu er toch een rooster moest worden gemaakt) moest voorzien in een jaarlijks aftreden van één lid per geleding, zodat niet opnieuw de situatie zou kunnen ontstaan dat alle leden van een geleding tegelijkertijd zouden moeten aftreden. De eerste verkiezing voor een ouder-lid zou al in 2008 moeten plaatsvinden, aan het einde van het schooljaar.

Voorafgaand aan de bespreking van het maken van een rooster van aftreden werden de brieven van de ouders besproken. Het MR-lid heeft op deze vergadering ingestemd met een plaats als eerste op het rooster van aftreden.

De uitgeschreven verkiezingen voor één teamlid en één ouderlid per augustus 2008 zijn in verband met het indienen van deze klacht opgeschort in afwachting van het advies van de Commissie.

De visie van partijen

Het MR-lid geeft aan dat toen hem na de verkiezingen bleek dat wel de twee vacatures zouden worden opgevuld, maar dat het derde lid van de oudergeleding was aangebleven, heeft hij contact opgenomen met de bestuursmanager om deze onregelmatigheid te bespreken. Na diverse contacten kwam ook de bestuursmanager in augustus 2007 tot de conclusie dat de ontstane situatie niet in overeenstemming was met de reglementen. Hij zou dit in de MR-vergadering van september aan de orde stellen. Door omstandigheden is dit echter pas in oktober gebeurd. In die periode ontving klager geen uitnodigingen voor de MR-vergaderingen, terwijl hij in zijn ogen al sinds augustus 2007 lid was van de MR.

Het MR-lid is ervan overtuigd dat in zijn afwezigheid in de MR is gesproken over mogelijkheden om te voorkomen dat hij zitting zou nemen in de MR en, als dat onvermijdelijk zou blijken te zijn, over mogelijkheden om hem zo snel mogelijk weer te laten aftreden.

Het MR-lid heeft tevens de overige klachtonderdelen uitvoerig en gemotiveerd toegelicht.

Ook de MR-leden tegen wie onderdelen van deze klacht zijn gericht hebben hun standpunt uitvoerig toegelicht. Zij zijn van mening dat zij te goeder trouw zijn geweest. Zij hebben naar eer en geweten gehandeld en hebben daarbij steeds het belang van de school voor ogen gehad.

De directeur en de bestuursmanager hebben eveneens hun visie op de gang van zaken toegelicht.

Hun standpunten komen meer uitgebreid aan de orde in de onderstaande overwegingen van de Commissie.

Overwegingen van de Commissie

Aangezien de MR-verkiezingen in 2007 hebben plaatsgevonden, dient bij de beoordeling van de gang van zaken het destijds geldende Reglement medezeggenschapsraad te worden gehanteerd. Dat inmiddels een nieuw reglement van kracht is geworden, waarin geen bepaling over een rooster van aftreden meer voorkomt, doet voor de beoordeling van de klacht niet terzake. Voor de verkiezingen is de MR er kennelijk van uitgegaan dat alleen verkiezingen hoefden te worden gehouden voor twee vacante zetels in de oudergeleding. Partijen zijn het er thans over eens dat deze aannahme niet correct was. De Commissie onderschrijft dit standpunt.

Naar het oordeel van de Commissie had, toen het MR-lid de bestuursdirectie erop wees dat het derde ouderlid niet was afgetreden en zich ook niet verkiesbaar had gesteld, moeten worden geconcludeerd dat alsnog verkiezingen hadden moeten worden uitgeschreven voor deze vacante zetel. De bestuursmanager heeft op basis van het door hem ingewonnen juridisch advies evenwel geconcludeerd dat sprake was van een tussentijdse vacature in de MR die op grond van het Reglement medezeggenschapsraad door het MR-lid opgevuld zou moeten worden.

De Commissie constateert dat, hoewel de bestuursmanager al in augustus op de hoogte was van het juridisch advies, hij de MR hierover pas in oktober heeft geïnformeerd. Blijkens de toelichting ter zitting werd dit veroorzaakt door agendaproblemen. Naar het oordeel van de Commissie heeft de bestuursmanager zijn uiterste best gedaan om de situatie voor het MR-lid en voor de school in goede banen te leiden. De Commissie onderschrijft het standpunt van de bestuursmanager, dat zijn rol een informerende en eventueel adviserende is, maar dat de MR zelf over interne aangelegenheden beslist. Op grond van de van toepassing zijnde voorschriften is de organisatie en het vaststellen van de uitslag van verkiezingen van MR-leden een MR-aangelegenheid.

Ter zitting is naar het oordeel van de Commissie afdoende vast komen te staan dat de overgebleven MR leden begin november een soort crisisberaad hebben gehouden, waarbij voor het eerste deel ook de bestuursmanager en de directeur waren uitgenodigd. Deze hebben de bijeenkomst echter verlaten toen de informerende fase achter de rug was.

Dat de teamleden hebben geconcludeerd dat ook zij zouden moeten aftreden acht de Commissie logisch. De oplossing die het MR-lid zou hebben voorgesteld indien hem dit zou zijn gevraagd (de teamleden blijven zitten tot het eind van het schooljaar 2008 om de rust te bewaren) zou naar het oordeel van de Commissie niet correct zijn geweest. Ook is komen vast te staan dat deze bijeenkomst geen officiële MR-vergadering is geweest. Er was geen agenda en er zijn ook geen notulen van gemaakt. Niettemin is de Commissie van oordeel dat, nu bekend was dat de derde ouderzetel naar het MR-lid zou gaan, hij voor dit beraad uitgenodigd had moeten worden.

De Commissie is niet gebleken dat de MR buiten aanwezigheid van het MR-lid een rooster van aftreden heeft opgesteld. In de bijeenkomst van november 2007 is wel gesproken over de noodzaak om tot een rooster van aftreden te komen. Dat het MR-lid zich tijdens de vergadering van december overdonderd en onder druk gezet voelde na de bespreking van de brieven van de ouders en in die omstandigheden akkoord is gegaan met een eerste plaats op het rooster van aftreden kan de Commissie begrijpen, maar de Commissie stelt tevens vast dat het MR-lid zelf heeft voorgesteld om onder de gegeven omstandigheden de eerste plaats op het rooster van aftreden in te nemen.

Voor wat betreft de klacht dat de MR sinds augustus 2007 niet meer representatief is geweest, oordeelt de Commissie dat uit het dossier en de toelichting ter zitting van verweerders blijkt dat de MR tot medio oktober 2007 voltallig was, zij het dat het derde ouderlid vanaf de verkiezingen ten onrechte zitting had. Toen dit derde lid was afgetreden was nog steeds een quorum aanwezig, ook zonder de aanwezigheid van het MR-lid. De klacht dat de MR vanaf medio augustus 2007 niet meer representatief was en geen besluit had mogen nemen tot het vaststellen van een nieuw rooster van aftreden is op grond van bovenstaande overwegingen dan ook ongegrond.

Blijkens het dossier en het ter zitting verhandelde bestond al voor de verkiezingen een verstoorde verhouding tussen het MR-lid en individuele leden van de MR. Een van de leden van de oudergeleding heeft voorts ter zitting opgemerkt dat zij van mening was dat met de toetreding van het MR-lid tot de oudergeleding deze niet meer zou worden gedragen door de achterban. De Commissie is van oordeel dat de brief aan de ouders en verzorgers van medio november suggestieve elementen bevat. Zowel de directeur als de bestuursmanager hebben suggesties aangedragen voor een meer zakelijke formulering, maar deze zijn door de schrijvers van de brief (de overige leden van de oudergeleding waartegen het MR-lid onderhavige klacht heeft gericht) deels terzijde gelegd. Ook had de oudergeleding, als de bedoeling was om zakelijk de stand van zaken mee te delen, niet expliciet om reacties van ouders hoeven vragen. Daarmee heeft naar het oordeel van de Commissie de oudergeleding de schijn gewekt de toetreding van klager tot de MR te willen verhinderen. De gang van zaken rond het vaststellen van het rooster van aftreden heeft deze schijn slechts bevestigd. De klacht dat het proces rond de vaststelling van het rooster van aftreden feitelijk als enige doel had het MR-lid zo snel mogelijk weer als lid van de MR te laten aftreden is naar het oordeel van de Commissie dan ook gegrond. De klacht tegen de bestuursmanager en de schooldirecteur dat zij niet hebben verhinderd dat in de brief aan de ouders en verzorgers onterechte suggesties zijn gewekt is daarentegen ongegrond.

Voor wat betreft de klacht tegen de directeur rond het anonimiseren van de brieven van de ouders deelt de Commissie de opvatting van de directeur dat anonimiseren betekent dat de afzenders van de brieven niet bekend werden gemaakt. De Commissie heeft ook vastgesteld dat het een zelfstandige beslissing van de directeur betrof, die bij wijze van mededeling aan het MR-lid is bekend gemaakt, na overleg met de toen waarnemend voorzitter van de MR en de twee andere leden van de oudergeleding. De directeur was uit hoofde van haar functie bevoegd die beslissing te nemen. De Commissie deelt niet het standpunt van het MR-lid als zou er sprake zijn geweest van een 'afpraak' en dat anonimiseren betekent dat alle verwijzingen naar personen uit de brieven verwijderd hadden moeten worden, ook die naar zijn persoon. Dit klachtonderdeel is dan ook ongegrond.

Ten slotte komt de Commissie toe aan de beoordeling van de vraag of de bestuursmanager en de schooldirecteur het MR-lid onjuist hebben geïnformeerd over het aftreden van de teamgeleding. Blijkens mededeling van de manager wist hij op het moment dat hij begin november 2007 aan het MR-lid verslag deed van zijn insteek op de bijeenkomst van de dag tevoren nog niet dat, nadat hij de vergadering had verlaten, de teamleden hadden besloten om af te treden. De Commissie acht dit aannemelijk. Toen het MR-lid vervolgens sprak met de directeur heeft zij hem hierover ook niet geïnformeerd, hoewel zij het toen wel wist blijkens het verslag van het teamoverleg dat op de dag na de MR-vergadering plaatsvond. De Commissie is van oordeel dat het niet op de weg van de directeur lag om het MR-lid hierover te informeren. Blijkens het e-mailverkeer dat in het dossier is gevoegd was er op dat moment al overleg over de brief aan de ouders en verzorgers die medio november 2007 is verzonden. De Commissie acht het zeer aannemelijk dat de directeur op die brief niet vooruit heeft willen lopen en het MR-lid daarom niet heeft geïnformeerd. De Commissie kan dit billijken. Naar het oordeel van de Commissie had het wel nadrukkelijk op de weg van de beide overgebleven ouderleden gelegen het MR-lid hierover te informeren voordat de brief werd verzonden, nu inmiddels was komen vast te staan dat het MR-lid de derde zetel in de oudergeleding zou gaan bezetten. De Commissie komt derhalve tot het oordeel dat de klacht op dit onderdeel voor zover gericht tegen de bestuursmanager en de directeur ongegrond is.

Het oordeel van de Commissie

De klacht tegen de twee leden van de oudergeleding van de MR is gegrond voor wat betreft het proces rond vaststelling van het rooster van aftreden. De overige klachten zijn ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan beter toe te zien op de juiste toepassing van binnen de schoolgemeenschap geldende voorschriften met betrekking tot de verkiezing, samenstelling en werkwijze van de medezeggenschapsraad.

Alle partijen hebben tijdens de zitting hun zorg uitgesproken over de toekomstige verhoudingen.

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan ervoor zorg te dragen dat de verhoudingen tussen alle betrokken partijen zich kunnen normaliseren.